

Datum

27 november 2020

Onderwerp

VNG inbreng NO groeifonds 2 december 2020

Geachte woordvoerders economie,

Uw Kamercommissie Ezk heeft op 2 december het notaoverleg over het Nationaal Groeifonds gepland. Graag geven wij u daar het gemeentelijk perspectief op mee.

Investeer met het Groeifonds in de (regionale) economie van de toekomst

De VNG vindt dat regionale economieën de beste bouwstenen zijn voor een nationale groeistrategie, zoals al bevestigd werd in 2016 in het rapport "[Maak verschil](#)" van de Studiegroep Openbaar Bestuur. Daarin is geconstateerd dat Nederland "geld en groei laat liggen" door onvoldoende rekening te houden met de regionale context van economische ontwikkelingen. Inmiddels wordt breed onderkend dat we het verdienvermogen kunnen versterken door regionale ecosystemen te onderscheiden en te laten excelleren. Het gaat hierbij niet alleen om het bevorderen van regionale 'clusters' van bedrijvigheid, kennis en innovatie, maar ook om fysieke en digitale bereikbaarheid, menselijk kapitaal en een goed woon- en leefklimaat.

Gemeenten en provincies werken samen in de regio aan sterke economische ecosystemen. In de regio komen transities en opgaven samen en is een integrale beleidsaanpak en financieringssysteem noodzakelijk (zie daarvoor ook de recente aanbevelingen van de Studiegroep Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen: [Als één overheid – slagvaardig de toekomst tegemoet!](#)). Dat vraagt om partnerschap in die regio's waarbij de landelijke overheid aansluit met een Rijks gecoördineerde aanpak – geen departementale benadering waarbij ieder ministerie zijn eigen aanpak en regime ontwikkelt.

Rijk als partner van de regio

De VNG roept de Kamer op de minister te vragen dat het Rijk aansluit als partner en slimme verbindingen legt tussen de departementen: er komt veel geld – nationaal en Europees – beschikbaar voor investeringen in maatschappelijke uitdagingen/transities (energietransitie, wonen/renoveren, digitalisering, arbeidsmarkt). Gemeenten hebben op veel aspecten daarvan een regierol.

Het Rijk moet waar mogelijk die geldstromen koppelen en werk met werk maken zodat er een meer integrale aanpak ontstaat die aansluit bij wat nodig is voor het realiseren van veerkrachtige en wendbare economische regio's die gericht zijn op een duurzame toekomst die banen oplevert.

Impuls Groeifonds aan alle regio's

Het Groeifonds moet de gehele maatschappij en het gehele land ten goede komen. Om grote regionale ongelijkheid te voorkomen moet het Groeifonds een impuls geven aan de transities en economische verduurzaming van alle regio's in Nederland. Alle gemeenten, ook zij die geen kort

lijntje naar 'Den Haag' hebben, willen de kans krijgen om vanuit hun regio een aanvraag in te dienen om een bijdrage te leveren aan het economisch potentieel in hun regio.

De opmerkingen van de VNG zijn:

Richt een projectorganisatie op om gemeenten te ondersteunen met een aanvraag.

Maak van regionale spreiding een beoordelingscriterium. Dit is nu niet het geval en zou het effect kunnen hebben dat de investeringen van het fonds vooral in een beperkt aantal regio's zou kunnen landen. Dat is ongewenst.

Een aanvraag vanuit de (semi) overheid moet mogelijk gemaakt worden. Gemeenten kunnen nu alleen een aanvraag samen doen met één of meerdere marktpartijen. Dit maakt volledig publieke aanvragen (bijv. met netbeheerder) niet mogelijk waar dit voor de energietransitie heel hard nodig is.

Investeer Nederland uit de crisis naar een toekomstbestendige economie door transitie te versnellen

Gemeenten zien kansen om de economie zowel te herstellen als te transformeren naar een meer duurzame en toekomstbestendige economie. In dat verband willen we graag dat het Groeifonds zich richt op de 'economie van de toekomst' en niet primair het realiseren van economische groei. Maak Nederland met het Groeifonds economisch wendbaar en veerkrachtiger: richt je op de transitie (groen, digitaal, nieuwe banen), zodat de Nederlandse economie robuust en toekomstgericht is. Sluit aan op de beleidskaders voor het Europees Herstelfonds (*Recovery & Resilience Facility*) dat via investeringen in de transitie de EU sterker uit de crisis wil laten komen.

Sluit ook aan bij de nieuwe mobiliteitsdienstverlening van de arbeidsmarkt in het kader van het derde steun- en herstellepakket voor ondernemers en werkenden. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het arbeidsmarktbeleid en daarom bij uitstek een goede partner voor de uitvoering van het regionaal economisch beleid. Ze werken daarbij samen in de arbeidsmarktregio's met betrokken partners, waaronder vaak ook provincies, aan scholing en bemiddeling gericht op het snel vinden van nieuw werk.

De opmerkingen van de VNG zijn:

De beoordelingscommissie bestaat vooral uit mensen uit het grote bedrijfsleven en uit de academische wereld. Er lijken weinig commissieleden zich professioneel bezig te houden met het publiek belang. Wij staan voor dat één of meerdere commissieleden vanuit de publieke sector toegevoegd moet worden. Bijvoorbeeld vanuit VNG of IPO.

Voor gemeenten is het belangrijk dat minder vermogende bewoners ook meeprofiteren. Wij vinden dat hier een aanvullend criterium voor nodig is. Er wordt nu enkel op groei van het Bruto Nationaal Product (BNP) gestuurd, met aanvullende criteria dat projecten niet tegen de ambities van het klimaat in mogen gaan en dat de MKBA positief is. Hoewel de impliciete aanname is dat BNP-groei zorgt voor brede welvaart, is dit zonder maatregelen rondom welvaartsverdeling niet zeker.

Het is wenselijk om de MKBA als leidend criterium op te nemen (in plaats van een ja/nee criterium). Zo is de maatschappelijke waarde van de investeringen beter geborgd. Ook worden projecten die de CO₂-uitstoot vergroten voorkomen. Deze zouden weer met andere projecten moeten worden gecompenseerd om de klimaatdoelen te halen.